



Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Latvijas Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas tosts pusdienās Hotel Villa Castagnola Lugano, 2002. gada 31. oktobris

(ar tulkojumu itāļu valodā)

Augsti godātais Federālā prezidenta kungs!

Augsti godātais *Gendotti* kungs!

Augsti godātais *Schnyder* kungs!

Ekselences!

Dāmas un kungi!

Šodien man ir liels gods atgriezties skaistajā Lugano pilsētā – vietā, kur 1990. gada aprīlī piedalījies konferencē “Latvija Eiropā”. Tolaik doma par Latvijas valsts neatkarības atjaunošanu bija klusībā lolots sapnis, kura reālās aprises vēl tikai gaidīja savu piepildījumu. Toreiz mēs vēl nenojautām, ka cerība par valstisko suverenitāti drīzumā kļūs par īstenību.

Neatkarības gadu laikā Latvijā ir atjaunota demokrātiska iekārta, īstenotas tālejošas strukturālas reformas un sekmīgi noritējusi pāreja uz brīvā tirgus ekonomiku. Gada nogalē Latvija tuvojas izšķirošiem notikumiem – NATO Prāgas sanāksmē tiks pieņemts lēmums par jaunu dalībvalstu uzņemšanu Aliansē, savukārt, Eiropas Savienība Kopenhāgenas sanāksmē gatavojas slēgt iestāšanās sarunas ar kandidātvalstīm. Latvija sevi uzskata par cienīgu kandidāti abām šīm organizācijām un ar pamatotām cerībām raugās nākotnē.

Arī Šveices vēlme ciešāk iekļauties Eiropas valstu saimē ir apliecinājums Eiropas kopējās sadarbības pilnveidošanai un stiprināšanai. Jau izsenis Šveices vārds cilvēku prātos bijis sinonīms vārdiem ‘demokrātija’ un ‘brīvība’. Šodien mēs novērtējam Šveices ieguldījumu pasaules globālo problēmu risināšanā, kas dod nepārprotamu perspektīvu ilglaicīgam miera un stabilitātes nodrošinājumam pasaulē.

Dāmas un kungi,

Man ir patīess prieks būt Tičīno kantona un Lugano pilsētas viesei. Lugano, līdzīgi kā Rīga, vienmēr bijusi vēsturisku norišu un kultūras krustceļu pilsēta. Lugano vārds vēstures lappusēs saglabājies ne vien kā vieta, kur 18. gadsimtā aizsākās process, kas Tičīno kantonu noveda pie neatkarības un līdztiesības ar pārējiem Šveices kantoniem, kā Lombardijas – Alpu reģiona centrs, bet arī kā vieta, kas devusi patvērumu dažādu tautību rakstniekiem, māksliniekiem un brīvības cīnītājiem.

Līdzās Hermanim Hesem, Mihailam Bakuņinam un Karlo Kataneo, 20. gadsimta sākumā Lugano un Kastanjola 15 gadus bija mājvieta arī izcilajiem latviešu literātiem Rainim un viņa dzīvesbiedrei Aspazijai. Tieši pateicoties Raiņa atmiņām un memoriāliem, Šveice, un jo īpaši Lugano, ieņem paliekošu vietu mūsu tautas apziņā. Izmantojot iespēju, vēlētos izteikt pateicību Lugano pilsētai, kas, godinot mūsu dižgaru piemiņu, 1972. gadā pilsētas Vēstures arhīva telpās izveidoja Raiņa un Aspazijas dzīvei un radošajai darbībai veltītu muzeju. Jūsu pilsētas saudzīgā un godpilnā attieksme pret mūsu pagātņi stiprina mūs pārliecībā par Šveices patieso ieinteresētību Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, un ir apliecinājums Šveices pozitīvajai attieksmei un atbalstam Latvijas nākotnes pilnveidošanās procesā.

Rainis bija patiesības meklētājs dzīvē un mākslā, sevī un apkārtējā sabiedrībā. Rainis bija humānists un ideālists. Viņš apbrīvoja Šveices dabas un miera sintēzi, kas vienlaikus atjaunoja viņa morālo un fizisko spēku līdzsvaru. Vēlāk grāmatā “Kastanjola” Rainis rakstīs: “Visas bēdas še top rāmākas, šķeltais, laužtais, izmocītais gars jūt savādas, nekad nejustas sāpes, kas viņam liekas kā veldzes...” Rodot iedvesmu savām radošajām izpausmēm, Lugano viņš izvērtēja savu un Latvijas pagātņi un, raugoties nākotnē, rakstīja par “Jaunās Eiropas un Austrumu atzēšanas” un to mijiedarbības jautājumiem. Nav šaubu, ka arī jaunajā 21. gadsimtā Lugano ir piemērota vide diskusiju turpināšanai par Eiropas nāciju identitāti, to lomu un vietu kopīgā Eiropas attīstībā.

Esam patiesi gandarīti, ka Šveices puses iniciētā konference *Forum Lugano 2006*, kas veltīta 100. gadadienai kopš Raiņa un Aspazijas ierašanās Šveicē, gūst starptautisku rezonansi, Latvijai un Šveicei sadarbojoties kopīgu kultūras projektu īstenošanā. Pagājušā gada nogalē parakstīto vienošanos starp Rīgu un Lugano par sadarbību *Forum Lugano 2006* ietvaros mēs redzam kā labu pamatu plašākai sadarbībai ne tikai starp abām pilsētām, bet arī Latviju un Šveici. Šodien man bija liels prieks Šveices skatītāju vērtējumam nodot fotomākslinieku Andreja Granta un Andra Krieviņa izstādi “Lugano – *cartes blanches*”, kuru rīdzinieki jau paspējuši novērtēt.

Augsti godātais *Gendotti* kungs!

Savā, mana dzīvesbiedra un Latvijas delegācijas vārdā vēlētos sirsnīgi pateikties par iespēju viesoties Tičino kantonā un Lugano pilsētā, par viesmīlību un sirsnību, ko izjutām ik uz soļa. Atļaujiet man uzsaukt tostu par Latvijas un Šveices draudzību un labklājību, par daudzsološu Rīgas un Lugano sadarbību nākotnē!